

Aktuálne výzvy vo vývoji verejných financií

Juraj Kotian

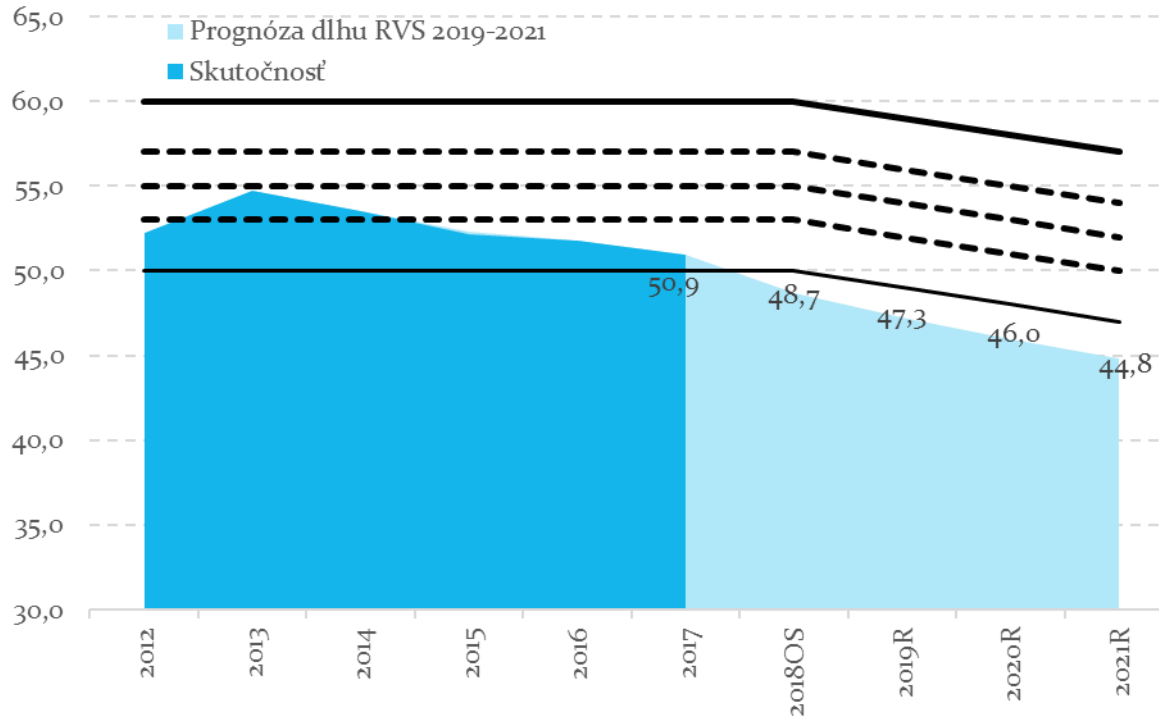
člen Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

24.10.2018, Bratislava

www.rozpoctovarada.sk

Verejný dlh sa dostane mimo sankčných pásiem v roku 2018

% HDP

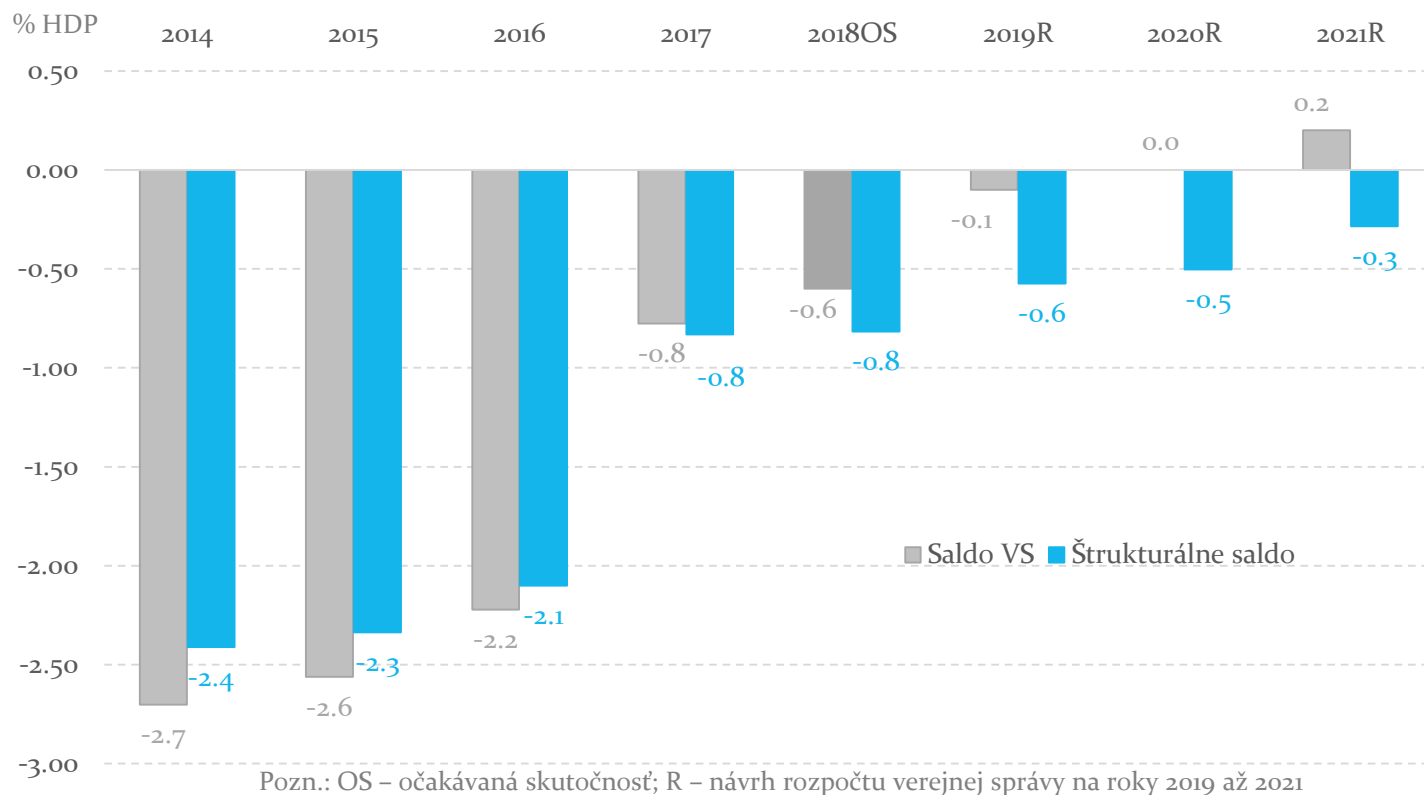
Zdroj: NRVS 2019-2021, MF SR

Pozn.: OS – očakávaná skutočnosť; R – návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021

- Jednorazové opatrenia vlády spolu s priaznivým ekonomickým vývojom napomáhali k poklesu dlhu.
- Hospodárenie vlády po zohľadnení jednorazových vplyvov (vyjadrené cez príspevok primárneho salda) navyšovalo úroveň dlhu na horizonte rokov 2012 až 2017.

Vývoj deficitu VS

Vláda predpokladá splnenie MTO v 2019

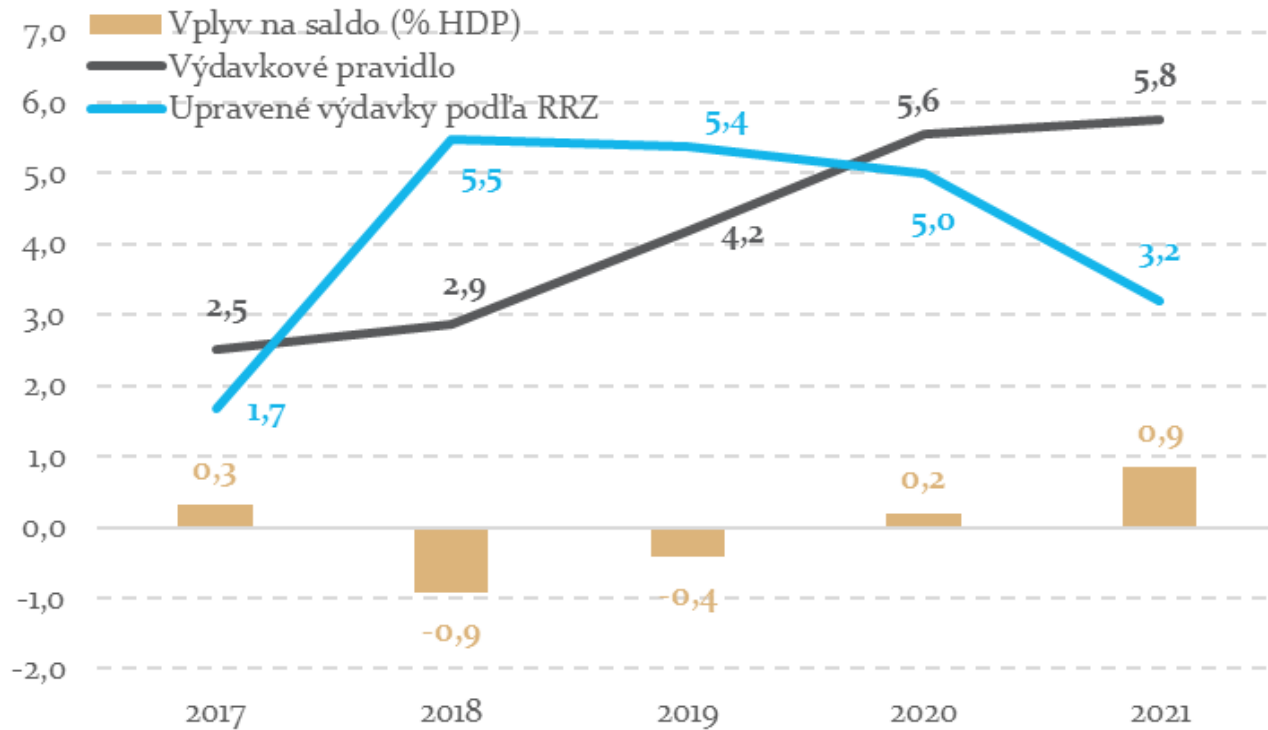
Zdroj: NRVŠ 2019-2021, MF SR

- V roku 2020 vláda predpokladá dosiahnutie vyrovnaného rozpočtu, v roku 2021 by mala prvýkrát hospodáriť prebytkovo.
- Splnenie strednodobého rozpočtového cieľa (t.j. štrukturálny deficit VS vo výške 0,5 % HDP) MF SR odhaduje v roku 2019.

Výdavkové pravidlo

Upravené výdavky VS rastú rýchlejšie ako potenciál

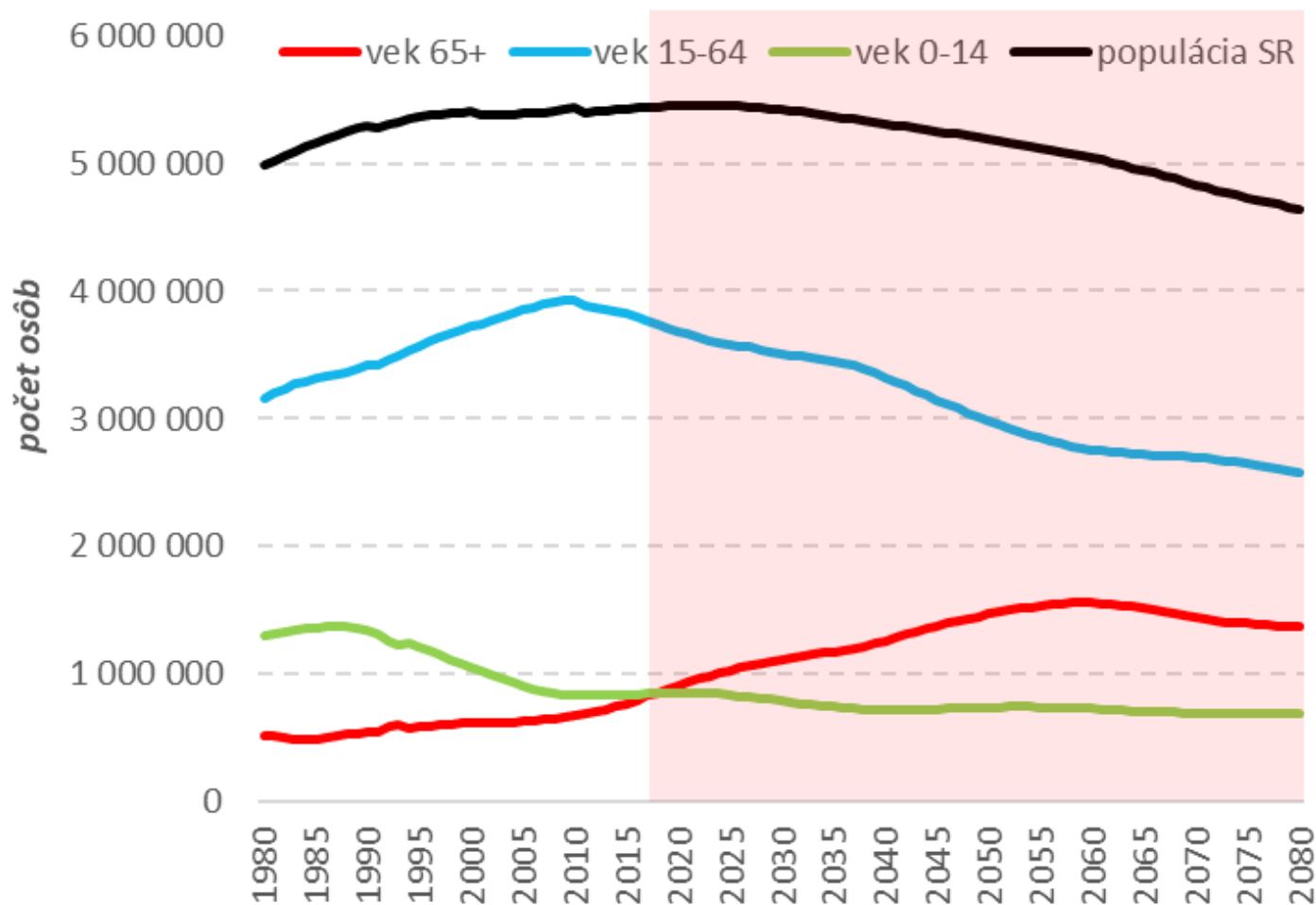
% HDP

Zdroj: DBP 2018-2021, MF SR

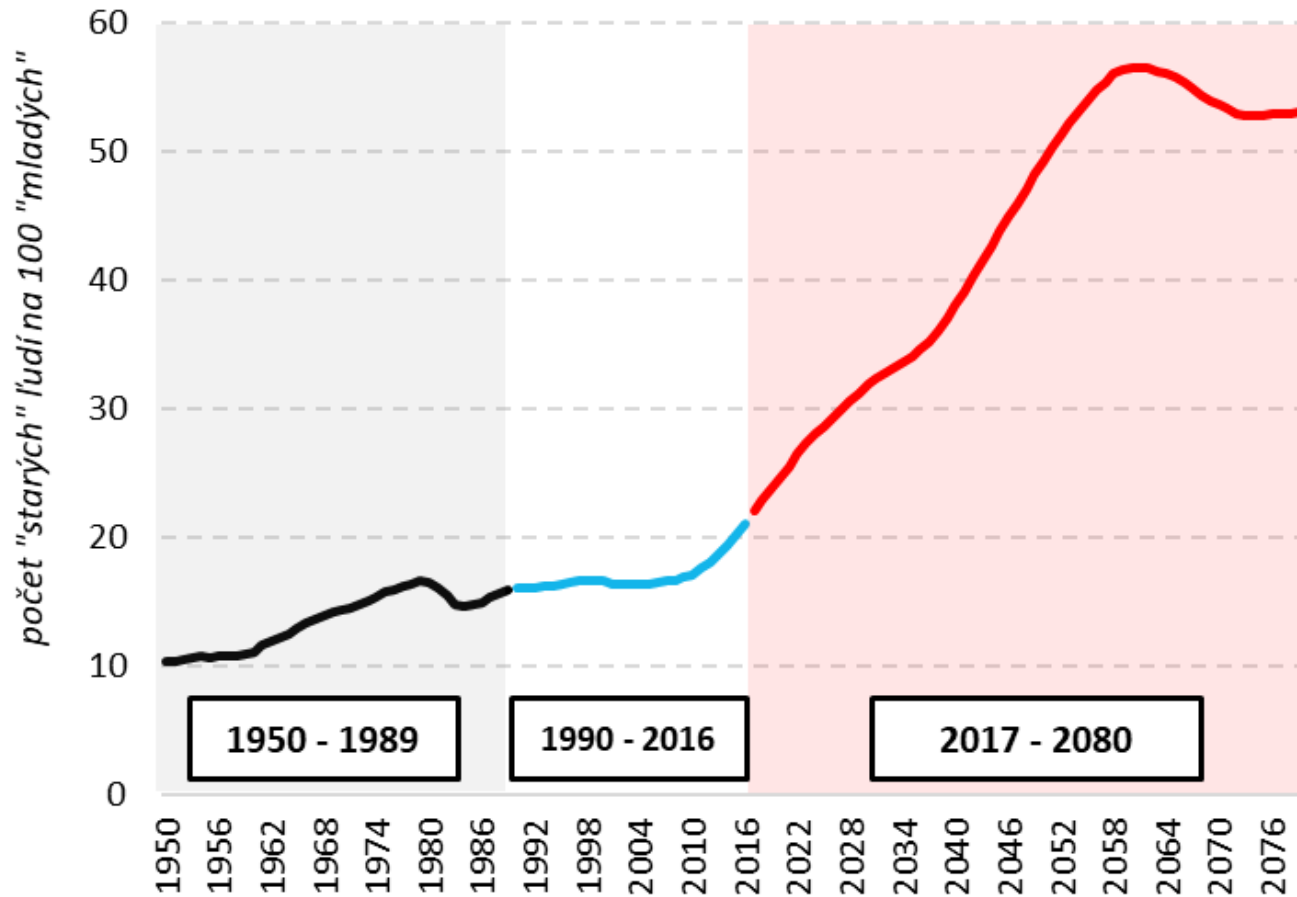
- V roku 2018 a aj v roku 2019 rastú výdavky rýchlejšie ako umožňuje výdavkové pravidlo (podľa čísiel MF SR s analytickou úpravou RRZ).
- V ďalšom období plánované tempo výdavkov spomalí.

Počet „starých“ ľudí bude rásť a „mladých“ klesať

Zdroj: KRRZ, INFOSTAT, EUROPOP₂₀₁₅

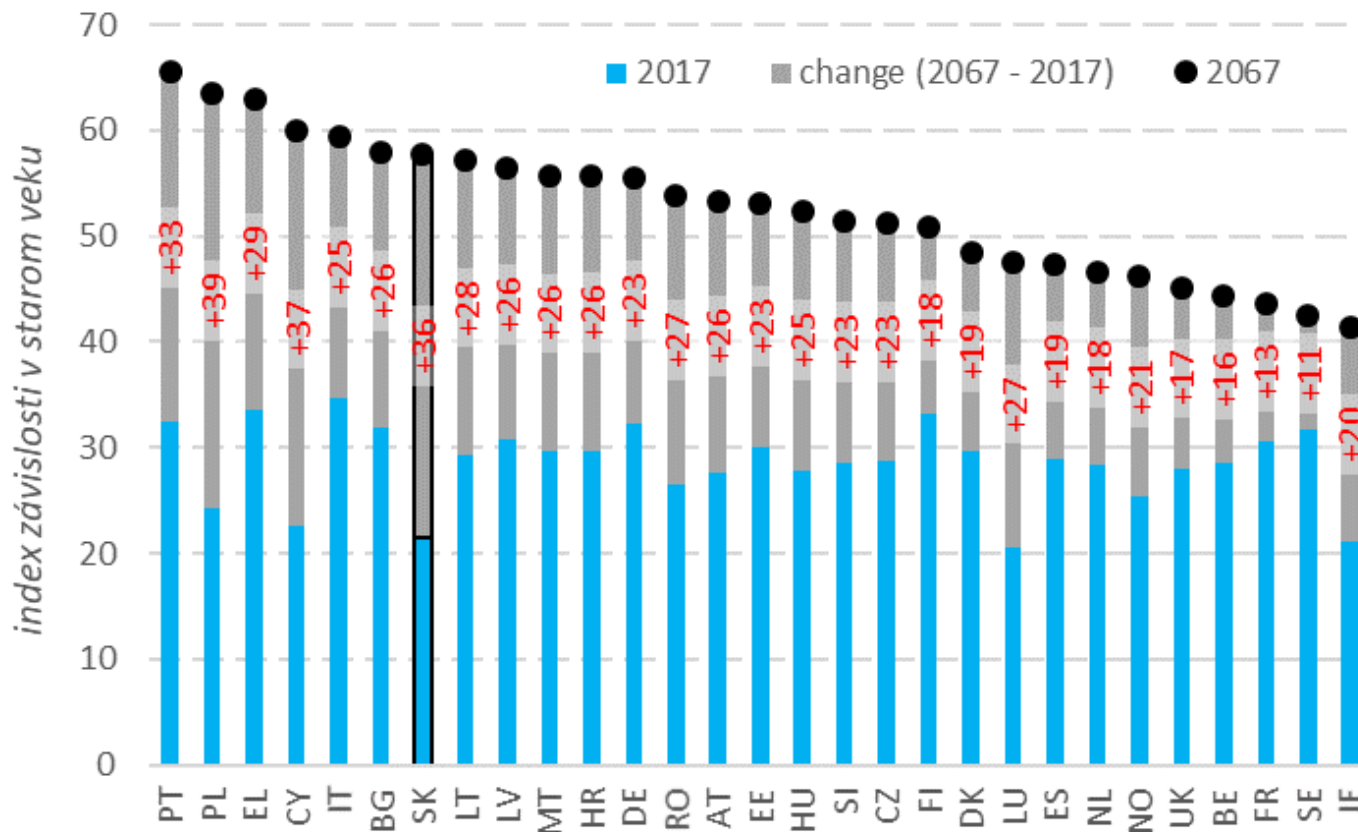
Na 100 „mladých“ prípadne o 50 rokov takmer 60 starých (dnes 20)

Zdroj: KRRZ, INFOSTAT, EUROPOP2015

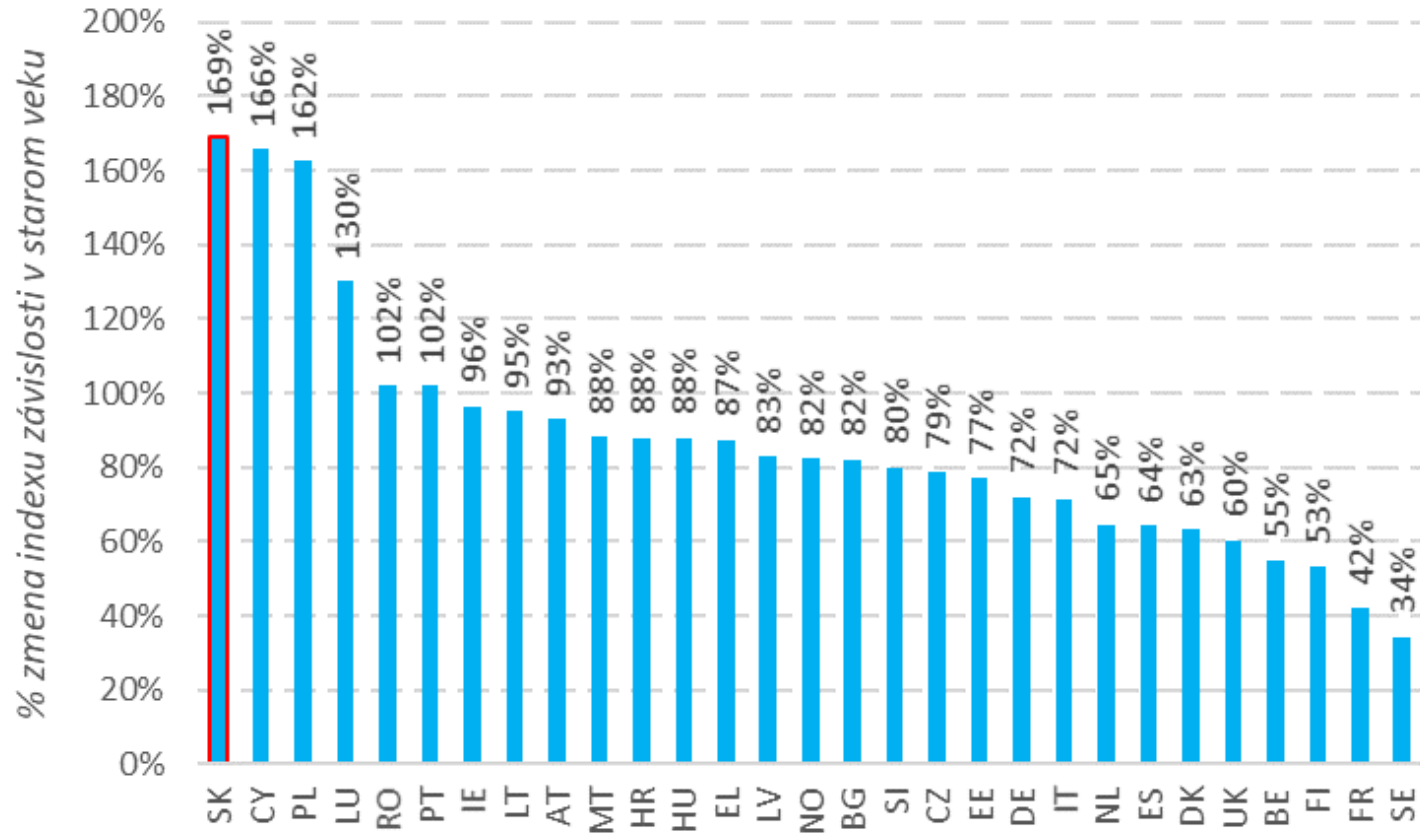
- *index závislosti v starom veku (15-64 vs. 65+)*

Slovensko bude patriť ku krajinám, ktoré zostarnú najviac....

Zdroj: EUROPOP2015

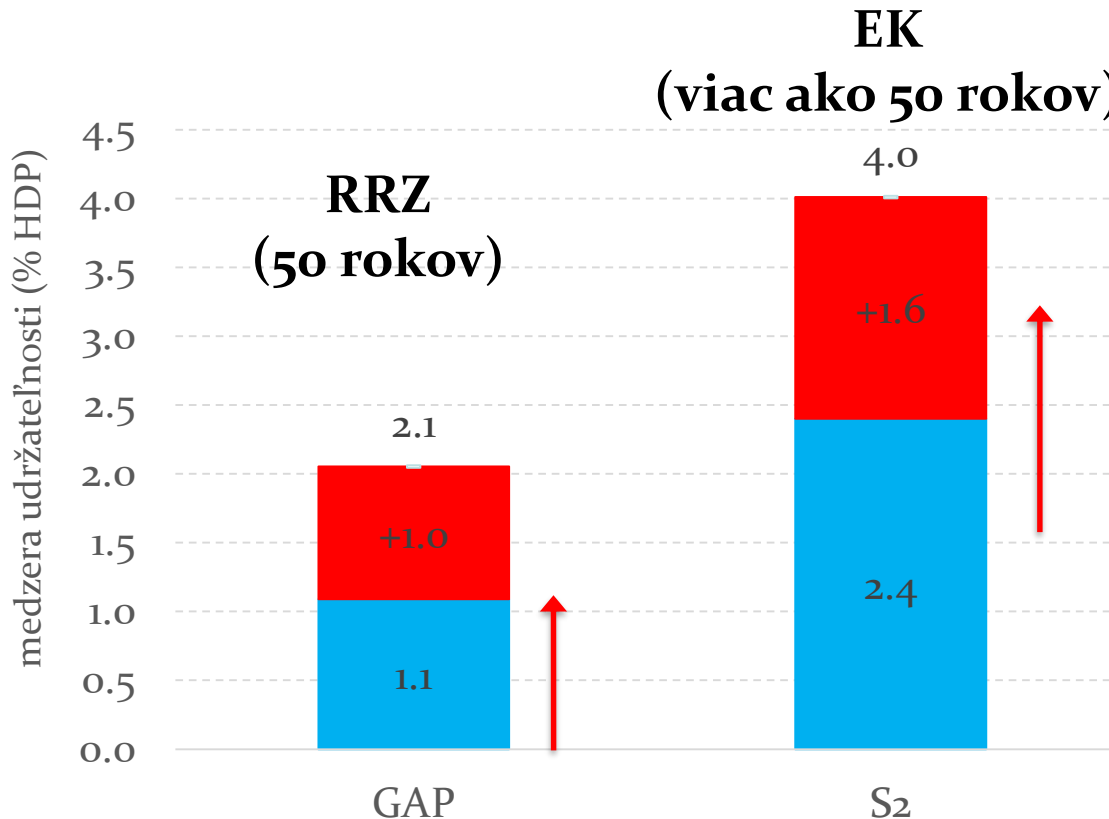
...percentuálne sa tento pomer zvýši najviac

Zdroj: EUROPOP2015

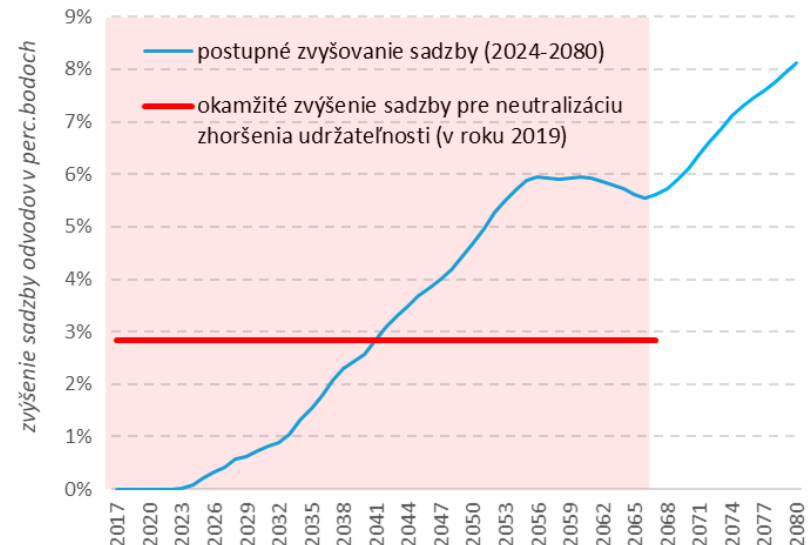
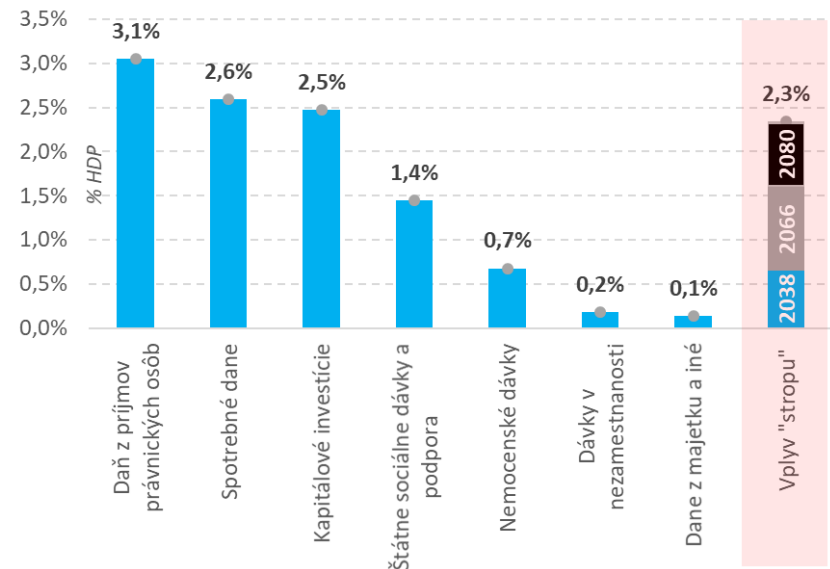
Zastropovanie dôchodkového veku (1)

...by zhoršilo dlhodobú udržateľnosť o dodatočných 1% HDP

- RRZ: Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti sa zvýši o 1,0 % HDP, čo znamená potrebu prijať dodatočné opatrenia v sume približne 1 mld. eur
- Hodnotenie EK: stredné riziko udržateľnosti pri S2 2,4% HDP.

- Zastropovanie dôchodkového veku by o 50 rokov znížilo novopriznané dôchodky o 10 % oproti súčasnej legislatíve cez nižší počet odpracovaných rokov.
- Výkonnosť ekonomiky by bola v roku 2067 nižšia o 9 %.
- Na vykrytie dodatočných výdavkov v dôchodkovom systéme by bolo potrebné napríklad:
 - postupne zvýšiť sadzbu odvodov až o 8 p.b. (t.j. o štvrtinu z dnešných 34,6 % na 42,6 % hrubej mzdy).
 - okamžite a trvale zvýšiť sadzbu odvodov o 3 p.b.
 - zvýšiť výnos korporátnej dane o polovicu alebo znížiť štátne sociálne dávky a podporu na nulu.
- Pokiaľ by sa neprijali žiadne kompenzačné opatrenia, dôchodky by sa museli znížiť ešte výraznejšie

- Možnosti zlepšenia udržateľnosti:

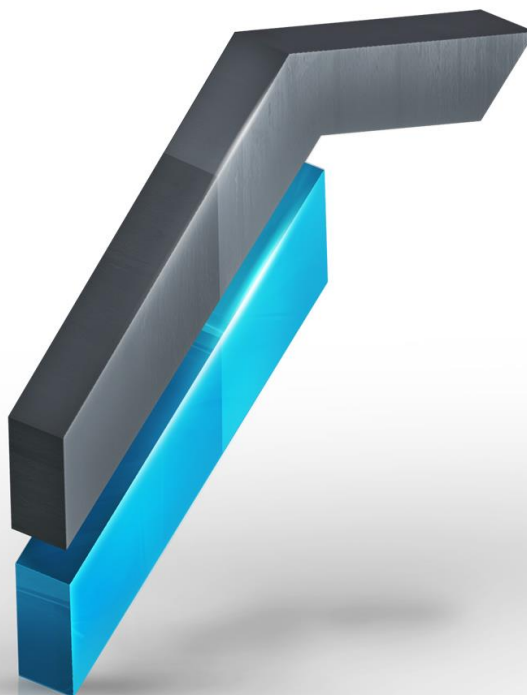
Konsolidácia: zlepšiť štartovaciu pozíciu pomocou krátkodobých opatrení na strane príjmov alebo výdavkov, dosiahnutie MTO je nevyhnutné minimum

Dlhodobé štrukturálne zmeny v oblastiach citlivých na starnutie populácie (priestor v priebežnom pilieri je už malý, výzvou je najmä zdravotníctvo a dlhodobá starostlivosť)

Zlepšenie demografických alebo makroekonomických scenárov: riadená migrácia, zosúladenie rodinného a pracovného života, zvýšenie produktivity cez zmeny na trhu produktov alebo práce

Zníženie dlhu verejnej správy napr. privatizáciou – napriek zlepšeniu GAPu však v tomto prípade z pohľadu čistého bohatstva (z ekonomického pohľadu) nedôjde ku zmene, keďže sa iba na bilancii verejnej správy znížia aktíva (majetok) a aj pasíva (záväzky z dlhu).

- Všetky opatrenia by mali v záujme ich akceptácie obyvateľstvom brať do úvahy vplyvy na jednotlivé generácie.

Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia

Ďakujem za pozornosť!